

ПІДТРИМКА БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Чемеренко А. А.

Науковий керівник – ст. викладач Пересада О. В.

Харківський національний університет радіоелектроніки, каф. ЕК,
м. Харків, Україна

e-mail: anna.chemerenko@nure.ua

This work analyzes business support in Ukraine. What problems faced the business before the full-scale invasion. Understands how the war affected the business situation as a whole. The importance of business support for the economy of Ukraine. How the government helps to strengthen the economy of the country through the support of entrepreneurs. It tells about grants operating in Ukraine, from the government and investors, and how their introduction affects business and the country's economy as a whole. Analyzes what expectations the Ukrainian government has for the further development of business in Ukraine.

Проблеми з бізнесом існують в кожній країні. Особливо це загострюється під час воєнних дій. З початком війни підтримувати власну справу стало набагато важче. Значна кількість приватних підприємців зазнала чималих збитків ще за часів епідемії Covid-19 [1]. Повномасштабне ж вторгнення завдало нового удару. Після 24 лютого 2022 року активізувався процес закриття бізнесів: у середньому щомісяця закривалося по 13 тисяч суб'єктів господарювання.

А от динаміка створення нових підприємств значно відставала. З березня по серпень 2022 року було зареєстровано 63 406 нових фізичних осіб-підприємців. Водночас до середини липня кількість закритих підприємств перевищувала кількість нових. І лише в серпні ситуація змінилася в позитивний бік: кількість нових суб'єктів господарювання склала 23 104, вдвічі перевищивши показник закритих бізнесів [2].

Та ця динаміка не може вважатися чіткою ознакою відновлення економіки й поліпшення ситуації в бізнесі. Підприємці все одно потребували й потребують підтримки, особливо – початківці. Невизначеність та економічна криза, необхідність допомагати фронту, втрата колишніх зв'язків, постачальників, клієнтів, зниження купівельної спроможності населення – ось реалії сьогодення. Однозначно, держава повинна була реагувати на ці запити. Проблема потребувала рішення.

У 2023 році стартувала державна програма, за якою підприємці можуть отримати фінансування власної справи «єРобота». Цей проєкт передбачає надання українцям грантів для започаткування бізнесу, розвитку підприємництва та навчання.

Держава інвестувала 7 млрд грн в розвиток малого та середнього бізнесу через гранти від початку дії урядової грантової програми єРобота. Грантові кошти на започаткування або розширення власної справи вже отримали понад 13 тисяч українців [3].

У нинішніх умовах економіка України має достатній потенціал для розвитку. Кабінет міністрів очікує, що оборонні видатки наступного року майже повністю будуть покриті коштом податків і зборів. Такі очікування базуються на макропрогнозі уряду щодо розвитку економіки та зростанні ВВП України у 2024 році на 5 %. Прогнозується зростання експорту на 7,5 % і зменшення імпорту на 5,5 %. Щоб ці прогнози стали реальністю в таких складних обставинах життєво важливо, аби бюджет працював для розвитку бізнесу. Перш за все влада хоче, щоб український бізнес активніше брав участь у забезпеченні потреб держави. Купувати вітчизняне – це стимулювати свою, а не чужу економіку. Це важливо як на побутовому рівні, коли купуєш одяг чи продукти в магазині, так і під час підготовки великих закупівель через тендери.

Міністерство економіки постійно покращує систему публічних закупівель, щоб не лише ефективніше витратити кошти бюджету, а й залучити більше українського бізнесу до виконання робіт та послуг для держави.

Перший віце-прем'єр-міністр України наголосила, що до 40% коштів з купівлі українських товарів повертається через сплачені податки назад. Що є дуже корисним для економіки, на відміну від закупівлі іноземних товарів.

Розвиток МСБ в Україні відбувається незважаючи навіть на повномасштабну війну. Після стрімкого падіння економіки в 2022 році, вже через рік бізнес почав зростати, відкриваються нові фірми, підприємства, повертаються до стабільної праці вже існуючі компанії. Нові інвестиції, гранти і фінансування сприяють підтримці ініціатив бізнес-спільноти. Проте залишаються проблеми із нестабільною державною політикою, тиском з боку держустанов тощо. Представники української бізнес-спільноти налаштовані оптимістично – 36% планує збільшення бізнесу у наступному році, тож, за умови створення сприятливих умов, ці плани є цілком реальними.

Список використаних джерел

1. Steblak D., Panas K. Impact of the Covid-19 Pandemic on International Business. Herald UNU. International Economic Relations And World Economy. 2023. No. 48. URL: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2023-48-13> (date of access: 26.02.2024).
2. Економічний фронт України Як український бізнес працює під час війни. Оpendatabot. URL: <https://opendatabot.ua/war>.
3. eРобота: інвестиції держави в розвиток бізнесу через гранти зросли до 5,5 млрд грн. gov.ua. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/yerobota-investytsii-derzhavy-v-rozvytok-biznesu-cherez-hranty-zrosly-do-55-mlrd-hrn>.